

Sy-li spěwał,
Pílnje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjataj,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies maš
Njeh či khmaš
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F

Šserbske njedželske kopjeno.

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez snižicziščežerńi w Budyschjnje a placzi šchtwórletnje 1,50 hr.

Kermuschny šwjedžen.

1. Moji. 28, 16. 17.

Na to, sčoz pschezo wotolo so namy, so rad šwucžiny, so jeho husto wjazy kěžbu nimamy. Šak krahuje je, hdyž serja šhadžeja a šlónzo šhadža. Ale tak wjele je jich, kotřiz s žyla wjazy njecžuja, kajku rjanosć tu widža. Šajka huada je, so je našy Šbóžnik šam naš nawucžil, tak dyrbinny so t Bohu modlicž. Ale tak modlimy so husto šwjaty Wórcze-našy? jenož s hubami, ale niz s wutrobu. Šaj hódnosće teho, sčtož pschezo namy, husto so njedohladamy. A tak je tež s tym, na sčoz džěnja na kermuschnym šwjedženju wošebje špominamy, s našim lubym Božim domom. To je jedyn wulki džěń w žiwjenju džěšća, hdyž móže džězo přeni krócž šobu te mšči hiež. A tak dyrbjo tež ja naš dorosčěnych wulke, krašne dny byčž, hdyž s njeměra wschědneho žiwjenja njedžlu do Božeho doma džěny, so bychmy tu šwoju wutrobu Božemu šlowje wotewřili, kotřez móže naše dušče šbóžne činicz. Ale my šmy hižom tak husto do Božeho doma pucžowali. My šmy so na tute městno šwucžili, šmy so šwucžili na te šhěrlušče, kotřez tu špěwamy, šmy so šwucžili na te ewangelije, a epistle, kotřez tu šhšchimy. A tehodla to wschitko žadny šacziščež na naš wjazy njecžini. Šłowjekojo husto njewjedža, sčto w Božim domje maja. Ale kermuschne šwjedžen čže nam wažnosć Božeho doma psched woczi štajicz; kermuschny šwjedžen čže nam pra- jicz, sčto móžemy a sčto dyrbinny na našim Božim domje mēcž. Šłowo Jakuba: Šak šwjate je tute městno! Tu ničžo druhe njeje hacž Boži dom, a tu šu njebieske wrota! tuto šlowo tež nam praji, sčto na našej žyrkwi mamy. Škermuschny

šwjedžen čže naš na to dopomnicž, so tež wo našej žyrkwi placzi: Šak šwjate je tute městno!

Tu je 1) Boži dom, a tu šu 2) njebieske wrota.

I.

Jakub dyrbjesche je šwojeho štaršiškeho doma čžekněčž šwojeho hrěcha dla, dokelž bě šwojeho bratra šjebał. A wón čžeknějesche do zusby. Ale s nim čžeknějesche jeho šle šwědomnje. A jako na jene městno pschindže, wosta tam pschēs nóz, pschetož šlónzo bě hižom šaschlo. A wón wša jedyn šamjeń a položi jón pod šwoju hłowu a špasche na tym městnje. A jemu so džijesche: rěbjel stejesche na šemi, kotřž je šwojim šonžom dokahasche hacž do njebies; a hlaj, Boži jandželjo po nim horje a dele šhodžachu. Šon šujes paš stejesche horkach a rěčžesche pschē- čželnawe šlowa t Jakubej. A jako Jakub se šwojeho španja wotuczi, dha so bojesche. Jeho šwědomje jemu praji: ty ni- masch šwojeho hrěcha dla žadny mēr s Bohom! A nětko je Bóh, kiž dyrbjesche tola jeho šhostacž, jemu tak blisťo był! Teho- dla so bojesche. Ale tola, tež wulke wjekele bě nětko w jeho wutrobje. Přjedy běšče jeho šwědomje jemu prajiło: ty šš so wot šwojeho Boha džělil. Ale nětko běšče pschēčželnawe šlowa šwojeho Boha šhšchal, a nětko wě: Bóh pschindže tola w šwojej huadze te mni, a ja móžu šašo t njemu pschincž. Tehodla narjekny temu městnje Bethel a špěwa: Tu ničžo druhe njeje, hacž Boži dom, a tu šu njebieske wrota!

Ščtož Jakubej tam pschi městnje Bethel so šta, to móže nam w našich žyrkwjach so štačž. Bože domy my šwoje žyrkwje njemujemy, a Boži dom dyrbi našcha luba žyrkej wo- prawdže nam byčž. My drje wěmy, so Bóh njebyłli w domach,

kiž f rufomaj fu natwarjenc. Tón Snjes je blifko wſchittim, kotſiž ſo f njemu wolaja. Ale naſche zyrkwoje fu tola woſebje f temu hódne, ſa naſ meſtna bycz, wo kotrychž ſlowo ſtareho ſakonja placzi: ja chzu f tebi pſchińcz a cze požohnowacz! Sdnyž ſmy doma, dha tak wjele naſ pſchezo ſaſho dopomni na naſche wſchédne dželo, tam wſchelafore ſtarofcje a loſchty tuteho ſwěta bydla. Ale tu w zyrkwi ſwjata czſchina do naſcheje wutrobny nutſ czebnje, a Bóh nam blifko ſtupi je ſwojim ſlowom. Tež my dyrbinny ſo najprjedy bojecz. Bože ſlowo nam praji, ſo njeſſmy Boži ſakon dzerželi, ale ſo ſmy hrěſchnizy, kiž fu Bože khoſtanje ſaſlužili. Saſub je ſwoje hrěchi ſpóſnal! Tak dyrbinny tež my w zyrkwi do ſebje hladacz, ſwoje hrěchi ſpóſnacž a ſo pſched Bohom bojecz. Jenož mych hlódných wupjelni Bóh f tublami, jenož mych khudnych móže wón bohathych a jenož mych hrěſchnitow ſbóžnych czinicž. Dženſa nam czežko na ſwědomje padnje, ſo ſmy tak huſto tute meſtno ſazpili, ſo njeſſmy tak huſto tute meſtno prawje wužiwali, ſo njeſſmy do zyrkwoje pſchiſchli, runjež móžachmy pſchińcz, ſo móžachmy te njebjefte tublo doſtacž, a njeſſmy tola ničzo w ſwojej wutrobje domoj wſali.

Ale niž jenož bojoſcz naſchich hrěchow dla dyrbinny tu we Božim domje czucz, ale tež wulke wjekele. A temu, kiž ſo ſwojich hrěchow boji, tón Snjes ſwoju miſoſcz poſhili. To je Saſub ſhonil. A to móžemy tež my ſhonicz. S njeje tu pſchiežimni f wjekeſoſczi: tu w Božim domje je tón hnadny Bóh nam khudym hrěſchnitam blifko! To ſo ſtanje na wſchelafore waſchne. Sdnyž tu w zyrkwi Bohu jene dčeczatko f ſwojatej kſcheženizy pſchińchemy, Bóh ſam tu ſteji a praji: daježe dčeczatkam te nuri pſchińcz a njewobaraježe jim, pſchetož tajkich je kraſtowo Bože. Sdnyž Bože wotkaſanje ſwjeczimny, Bóh ſam mjes nami ſtupi a rjetnje: póježe, pſchetož wſchitto je pſchihotwane. Sdnyž ſlubjenaj do zyrkwoje pſchińdžetaj, ſo byſchtaj ſo ſa kſchejczjanskeju mandželſkeju wuſnaſoj, a ſwjajſt ſwojeho mandželſtwa pod Bože ſlowo a pod Snjesowe žohnowanje ſtajiloj, dha Bóh jimaj ruzy položi a praji: ja požohnuju waju a ſwamuju; ja roſſwěczju ſwoje wobliczo na waju a ſym wamaj hnadny, ja poſbėhnu ſwoje wobliczo na waju a dam wamaj ſwój mēr. Sdnyž wopominječe na ſemrjetnych tu ſwjeczimny, Bóh ſam praji: póježe ſaſho my człowſke dčeczzi, a tym ſrudženym ſawoſtajenym praji: ja chzu waſ tróſchtowacz, kaž macž ſwoje dčeczzi tróſchtuje. Njeſu to wopravdže kraſne hodžiny, kotrež Boži dom nam poſticzi? Na hodotnym ſwjedženju ſo tu pſchipojeda: wam je ſo dženſa tón Ebóžnik narodžil. Czichi pjatf tu powjeſcz ſlyſchimy: Khrystuſ je tež ſa tebe ſwoje czėlo do ſmjercze dal, je tež ſa tebe ſwoju krej pſchelaſ f wodarwanju mych hrěchow. Na jutrownym ſwjedženju ſo tu předuje: tón Snjes je ſianyl, wón je wopravdže horjeſtanyl. A hdyž ty ſpróznny a polny ſtarofcjoz do Božeho doma pſchińdžech, dha ſo tebi předuje: póježe ſem te mni wſchitz, kiž my ſpróznny a wobczėženi ſeže, ja chzu waſ woffchewicz. Na to wſchitto chze naſ kermuſchny ſwjedžen ſaſho dopomnicž. Njedyrbi dha džakomnoſcz naſchu wutrobny napjelnicž? Njebudžemy tež my potom f Saſubom ſpėwacz: Saſ ſwjate je tute meſtno! Tu ničzo druhe njeje hacž Boži dom, a tu ſu njebjefte wrota.

II.

Njebjefte wrota Saſub to meſtno mjenuje, na kotrymž bėſche ſo Bóh w ſonje jemu ſjewil; njebjefte wrota, dofelž nětko wė, ſo ſu njebjefte wrota jemu ſaſho wotewrjene. Tež naſchu lubu zyrkej móžmy njebjefka wrota mjenowacz; pſchetož tu w zyrkwi ſo nam předuje, kaž dyrbinny žiwi bycz, ſo bychu junu tež nam njebjefte wrota wotewrjene byle. A ſchtóž czini po tym, ſchtóž Bože ſlowo jemu praji, tón pucz do njebjefteje domiſny namaka. Nichtó wot naſ njewė, kaž huſto móže wón

hiſcheže do zyrkwoje hiež. Runje czi khori a bėdni a ſtari, kotſiž njemóža wjazy tu w naſchej ſwjedžiznje bycz, naſ napominaju, ſo bychmy Boži dom prawje wužiwali. A hdy bychu waſchi lubi ſemrjeczi, kotſiž ſu w ſwojim žiwjenju kóždu njedželu tu w Božim domje byli, f wam rėczecz móhli, dha bychu woni wam prajili: haj, tu w Božim domje je Bóh f nam pſchiſchol, tu je wón nam pucz f njebjekam pokaſaſ, a my ſmy jeho ſlowo ſlyſcheli a ſmy nětko pſches Božu wėru domoj pſchiſchli. A temu chze tež nam naſcha luba zyrkej pomhaž. Tehodla njeſapomnicze ženje, ſchto nam naſch dženſniſchi kermuſchny ſwjedžen pſchewoſa: Saſ ſwjate je tute meſtno! Tu ničzo druhe njeje hacž Boži dom, a tu ſu njebjefte wrota. Samjeń. M. w R.

Bóh je hnadny.

Bóh je hnadny. Tuta wuczba Božeho ſlowa ſo wot wjele ludži wopaſ ſroſhmi. Woni ſebi myſla, ſo móže człowjek bjeſbóžny bycz kaž chze, jenož ſo wón njedželu te miſchi dže, dha ſu te hrěchi potom ſaſho wodate. Tola tuczzi ludžo ſo móžnje bludža pſchetož, hdyž wſchaſ Bóh hrěchi wodarwa, tola kóždy hrěch ſežchwiſi ſa ſobu czebnje, haj někoti ludžo dyrbja drubdy wjele lėt na ſežchwiſach hrěchow czežko czerpicž. Tehodla czečaj pſched hrěchom runja jaſo pſched hadom. S. S.

Teſe kótkke ſlowežko je wſchédneho wſchonenja je woſebje f waſcheho czaſa a naſchemu czaſej rėczane. Pſchetož niž jeno wjele ludži ale jara wjele ludži je w tym bludže, ſo mēni, ſo njedželſki kermuſchhód wuſwobodža wot khoſtanja ſa hrěchi wſchédneho žiwjenja. Je to ſmjercžſtraſchny blud, a je to ſmjercžkhuſna wėž tehodla, dofelž tola placzi wo człowjekach, kotſiž ſo hiſcheže f Božemu domej dzerža. Sdnyž to mjes tutymy jich telto, kotſiž Božu hnadu, jim w ſemſtim žiwjenju ſpožczemu, njewužitnje wužiweja, kelko jich to potom tajkich wſcho do hromady je, hdyž pſchilicžijſch wſchėch mych, kotſiž ſo f Božemu domej njedžerža! Ale niž jeno tehodla je tute ſlowo taſ ſmjercžkhuſne a ſtraſchne, hewaf a pſchedywſchėm w naſchim czaſu! Nětkle, hdyž telko jich pſchecžimwo zyrkwi a nabožinje wojuje, hdyž telko jich wotliwfnje, hdyž telko ſo ſdaluja zyrkwoje, dčėlaja runje czi wſchitz, kotſiž chzedža taſ Božu hnadu njewužitnje wužiwecz, tutym tajkim człowjekam do rukow, haj njeſcheczelej zyrkwoje a duſche ſamemu do rukow. Szlyſchich teho a tamneho prajicz: „Ach, czi bėhaja kóždu njedželu do zyrkwoje, haj drubdy diwojzy, jeli to móžno! Ale hewaf, wſchėdny džen ſu woni czi najhórſchi ſobu!“ Abo ſaſho czi rjetnu nětkle: „Lichowanje! Schtó dha pola naſ najhórje lichuje hacž ſobu czi, kiž kóždu njedželu kermuſchi bėhaju!“ A tole praja czi tajzy, kotſiž pſchecžimwo zyrkwi njeſteja, ale mēnja, ſo je doſcz, hdyž dyſ a dyſ do Božeho domu pſchińdžech. Bėda potom kſhejczanskim woſadam, hdyž woni f tajkimi ſlowami nježa! A nježa-li woni a je-li temu taſ, czechodla ſadzerža ſo ludžo to taſ? Mēnja woni taſ, kaž je pſchiſpoczatku přchene, ſo móža woni wſchėdny džen a hewaf bjeſbóžni bycz do ſheteje wole, jeno ſo njedželu do Božeho doma du? Abo njemēnja woni do zyſta ničzo a njemyſla ſebi do zyſta ničzo? Njewėm prajicz, ſchto by hórſche bylo. Szmjercžſtraſchne je woboje, ſmjercžſtraſchne ſa duſchu a ſmjercžſtraſchne tež ſa zyrkej tu na ſemi!

Zyrkej a ſtat.

Nabožna wuczba w ſchulach je tu khwilu ſaſho ſobu to, ſchtož ſebi woſebitu kėdžblivoſcz žada, a to woſebje w naſchej Szakſkej tehodla, dofelž je ſo džel wuczercjoz ſarjekl, konfeſſionelnu nabožinu dčėczom poſticžecz. Tu maja ſchulſte pſched-

stejiczejstwa tón wošebity uadawš, hnydom šo wo dalsche sarjadowanje postaracz. Madžijomnje šo to wschudžom tež stawa! Esu tola wučerjo wošebje nětke na Michala nabožne roswučowanje složili.

A hdyž je ministerium tulta rošbudžil, so je nabožina na šaložku tnych t. m. Žiwkawškich thešow došahaza, je to tež te mēnjenje o pschewēdzenje staršich? A hdyž niz, chzedža to potom staršich i mērom pschihladowacz, hdyž jich džēczi šo jenož na šaložku tutnych thešow roswučuju? Abo šchto chzedža woni čžinicž? Jich džēczi to tola šu, niz džęczi: štata, šchule, wučerjow! — — —

Bšches nēmške nowiny džęcche njedawno ta powjecz, so je jedyn duchowny šobu do podkoptow šchol, so by šebi nēscho šaklužil a tak šam a se šwojeje šwójbu mohł žitwy bječ; njedostawasche tola hiječe 6000 hr. došhodow na lēto. To dyrbješche došahacz ša wschittich došromady nētke, hdyž je wscho tak drohe a hdyž šu wschē mšdu hewat tak wyške. Tež ša našču Šakštu je nētke ščonežnje sarjadowanje došhodow duownych wošjemjene. Wot prēnjeho hacž do pošlednjeho špōšnajesch i njeho, so je Šakšta tu prawo šamala a tež wulkoštatnu wustawu so ničžo mēla; a tola dyrbi tuta tōn šchlož bječ, na šotryniž šo to nowe dale twari. Duž, bjes džywa, so je tute sarjadowanje pošchickta a njepošojnosče šbudžile niz jenož pola duchownych, ale runje tak pola wošadnych. Jedyn duchowny je džęcacz lēt dlēje šchulu wopytował, 10 lēt žiwjenja wjazy na wuknjenje naložował a pjenjesh o šamoženje na to wuložował, a nētke ma mjenje hacž džęcacz, šotryž se 14 lētami šchulu wopušchēžiwšchi hnydom šwoju mšdu doštawasche. Demokratiski, šozialistiški štat chze ščōdemu to, šchlož jehō prawo je, dacž; tak došho hacž štat šo njeje wot žyrkwoje džčlil, maja duchowni našcheje šakščeje krajneje žyrkwoje to runje prawo, šo njenje abo lēpje, hubjenje abo derje, tola pak runje tak ščōwicž mōž, kaž drush jim runi šastojnizy pschi tutnych nētčžischich wobštejnosčach. A nimo teho je to tež šakškim duchownym psches wulkoštatnu wustawu šarukowane. — Šacz budže to špōšnacze, so šo mōže nēscho tajke w jonym šozialistiškim, demokratiskim štače, kaž našcha Šakšta je, štačž, hacž k pschichodnym wōlbam jich wjazy mudrych ščžinicž a na pucže pošasčž, šotrež k poščpšchenju wjedu? —

Šarisejški a žlonif.

Tute pschirunanje budže wot jich wjele ludži wopat šrosymjene. Woni šebi myšla, so tōn šarisejški tehodla Bohu luby nječē, došelž bē bōle pobožny hacž tōn žlonif; woni šebi myšla, so dyrbi po tajkim čžlowjek tajki ščēni pucž hieč, drushdy i dobrej wolu rošne hrēchi čžinicž, k wschemu štemu haj, haj, prajicz. šo šobu šmēškotacz, hdyž hrēšchne šlowa šlyšchi, a potom drushdy k špotowjedži hieč, a so šo potom Bōh nad tōškim čžlowjeku jara wjēšeli. Tucz ž ludžo šo jara myla. Bōh, tōn šnjes, šebi wot žaneho čžlowjeka nježada, so by wōn tajki ščēni pucž šchol, so by wōn i dobrej wolu hrosne hrēchi čžinil, so by wōn k wschemu štemu haj, haj, prajil, a šo hrēšchnym rēcžam šobu šmēškotat. Šo tōn šarisejški šwēru Bože šasnje džeržesche, to bēsche Bohu lubu a prawu, ale to šo Bohu njelubjesche, došelž wōn Bože šasnje po šwojim wuklawowasche a šo ša žyle bjes hrēchow džeržesche, došelž tež ščōdy pobožny čžlowjek bjes hrēchow njeje, šotrež i njewēdomnosčju čbo bjes pschemyšljenja pschindu, wo šotrymi čžlowjek i žyla njewē, kiž halle drushdy pošdžičho špōšnaje. Po tajkim, Boža wola je, so bychmy my šwēru po Božich šasnjach šhodžili, so bychmy bjesbōžnych napominali, so šo njebychmy hrēšchnym rēcžam šobu šmēškotati, ale so bychmy tajkich ludži wobžarowali, a hdy, by potom čžrjōda tajkich ludži rejila: „Šy ty, to je šarisejški!“, dha my na tajkich šlupikojtych ludži nje-

šitēny fedžbowacz. Šlowa wēž je, so šo, hdyž šo modlimy, ša hrēšchnika wušnajemu, a so šo i žylej wutrobu modlimy: „Wodaj nam našche winy, jako my wodawamy našchim winikam.“

S. S.

Šamjen.

Jedyn wučer w šastarškim čžaku, Weda i njenom, šchodžesche po kraju wokolu, pschipowjedacz tu wučžbu Jesuša teho šchizowaneho, a jehō woczē bēsčtej čžēnnej wot starosče tnych lētow, tak, so ničžo wjaz njewidžesche; ale jehō šmutškotne wōčžko bē jašne a horliwa jehō wēra; a wōn předomasche mōžnje.

Jedyn hōlcžez wōdžesche jehō a pschuwjedze jehō do škalojteho a džesche šchibalje k njemu: „Tudy, luby wōtče, tudy je jich wjele šhromadženyh, a čžakaja na wasche předomanje.“ — Weda, tōn šlepy na čželnymaj woczomaj, šasta a počža předomacz a wuložowasche pucž k šbōžnosčži tak šwēru a nutnje, so jemu šamemu šyšy po lizonaj bēžachu. A jako wōn potom pschesta a k wobšamščenju Wōtče-nasch špēwasche, a pschi šonzu prajesche: „Pschetož tvoje je to kraleštwō, tvoja je ta mōž a ta čžesčž, wot wēcžnosčže hacž do wēcžnosčže“ — dha wotmošwi wjele tyžaz hlošow šolorowolo: „Šamjen! — Šamjen! — Šamjen!“ Tōn hōlcžez pak šo na tym tak jara naštrōža, so psched wučerjom na koleš padže a špowjedasche šwōj wobēndženy rēcž. — „Mōj šyno“, džesche tōn šchēdžiwž k njemu, „nješy ty w bibliji čžital: budža-li ludžo mjelēcž, dha budža šamjenje wrēšchēcž!“ — — „Njemēj wjazy i Božim šlowom šmēč, pschetož wone je wōtrische, dhyžli žadyn rēsaty mjecz; a hdyž čžlowiška wutroba šo wōkamjenčži, dha dopjelnja šamjenje Božu wolu.“ —

R.

Šjedrich Wulfi a potajne polizajštwō.

Šramborški kral Šjedrich wulfi bē wjele wot šanzowškeho wubjerneho polizajštwā šlyšchal, a so šo te šame ša najštradžnišchimi wēžami dopyta a je kralej pschinoschuje. Šarlinške polizajštwō pak bē tehdy jara njelepe a njedomakšliwe, a tōn wōdžer teho šameho, Šamin, mējesche tu jeniczku šaklužbu, so wōn, hacžrunje bē šajnje napity, tola prošče na šonju šedžesche. Tak šo šta, so dyrbješche wōn k Šjedrichēj pschitčž. „Šamino, ty šy tola wol“, Šjedrich šapoczža „a tvoje polizajštwō dyrbi djaš wsacz. Šhonicž wot tebe ničžo njemōžu; čžuchaj a nučaj tola wschudžom, kaž šanzowšy polizajojo, čži wschitto widža; ty pak wostanješch šopol. „Njedžiwajče, Wajestosčž“, wotmošwi Šamin, „runje tajke polizajštwō chzu wam ja tež ščžinicž, ale na to ma šo nēscho wažicz.“ „Šchto dha ma šo wažicz?“ „Šarodna Čžēnosčž“, wotmošwi Šamin, „nan budže šyna, bratr šotru, mandželška mandželškeho pschedacz a pscheradžicz“. „Derje, derje“, praji šary Šjedrich, „ja chzu radšcho hubjene polizajštwō a čžēny lud mēcž, radšcho lubosčže hacž šchibalštwā a worakalštwā! Dži Šamino, a šlyšchisch: žane potajne polizajštwō!“ —

Šurfowške šudništwō.

Ša šupje Šeshoš bēsche w lēcže 1838 jedyn šurfowški šoddan w šwadže šwojeho pschēcžiwnika šorajšl. Jako teho šabierja psched šudnika (Šadi mjenowaneho) pschuwjedžechu, pošuczti tutōn, so by tež ta druha njepšchēcželška džēlba abo porta psched njeho pschuwjedžena byla. Woni wotmošwischu jemu, so šo ta pschēcžiwna štrona w šanym šwēcže šamala. „Dobre,“ rječny Šadi, „dha chenny tehole runje tež tam poščacz, so šam šwoju šwadu wučžinitaj.“ A tute wukšudjenje tež na mēštnje wuwjedžechu. —

R rospominanju.

My hmy wschitzu hrěschizy, my njemóžemy Bože kasnje dzeržecz. Tutu wučebu Božeho słowa wjele ludži wopať srosumi. Někotři to tak srosunjaja, so kóždy cžłowjek wědomnje a s dobrej wolu hrěchi čini, so kóždy kradnje, so kóždy njepóczežiwje žiwjenje wjedže atd. Druhy sako praja, so pola kóždeho cžłowjeka cžas pšchindže, hdžež wón bjesbóžne žiwjenje wjedže; to hu te hlupe lěta; a hdž te hlupe lěta sa mlodošč nje pšchindu, pšchindu na stare dny. Ja čžu tudy tu wěz rošjašnicž: Hdž pšchistojny a póczežiwny mlody lud druhdy wschelake žortu a tryski njewinowateho waschnja wuwjedže, dha so se žortom rjeknje: *Mo, to hu te hlupe lěta!* Ale so na kóždeho cžłowjeka jedyn cžas pšchindže, hdžež wón žadny strowy rosom wjazh nima, a potom bjesbóžne a njepóczežiwje žiwjenje wjedže, to je najwjetšcha, najwrotnišcha pšchiwěra. Tu je nětko słowna wěz, so cžłowjek žyle s wěstosczu wě, kak wjele cžłowjek móže abo njemóže wot Božich kasnjow dzeržecz, pšchetož, hdž to cžłowjek njewě, so wón tak waczi a mlota pšches žiwjenje, jeho žyla mōž wopušecz, a wón je jako hušhza, kiž kchidla wěšcha. Tak potajim popšluchajče: Kóždy cžłowjek móže dobry a pobóžny kšcheczijan bycz, so žane wulke hrěchi njeczini, so je w mlodošč pšchistojny a póczežiwny, a w mandželstwje pobóžne kšcheczijanške žiwjenje wjedže, so njekradnje, so hwojich starschich cžeczi atd. So pak cžłowjek k temu mōž dobudže je nusne, so so kóžde ranje a kóždy wječor modli, kóždy džen k najmjeńšchemu jedyn staw s biblije pšcheczi a so hweru kemšam a k spowjedzi dzerži. Hdž pak Bože słowo wučzi: my hmy wschitzu hrěschizy, je to mēnjenc, so cžłowjek s njewědomnosczu abo s pšchewatanjom čini něšcto wopacžne. *N. pšch.:* Nam so w našchim powolanju tak njeczini, kaž bychmy čyžli; duž so nam pšchecziwo našchemu bližchemu abo hwojbnemu s wobóžnosczu słowo wušunje, kiž prawe njeje. To pak móže cžłowjek po Božich kasnjach kchodžecz, to mamy pchiklady s biblije, jako: Josef, Hiob, Susana, Tobias atd., njech tež woni bjes šhrěschenja nješku.

Tu čžu hiščeže pšchispomnicž: Jedyn dobry kšcheczijan je druhdy s njewědomnosczu pšchecziwo hwojim, džeczom a žonje, pšchegara fruty, šctož njeje prawje; jedyn drugi je sako pšchecziwo hwojim, džeczom a czeledzi, pšchegara mjehki, šctož dobre njeje; jeho hospodarstwo potom wróczo dže. *S křička:* *Wola kóždeho pobóžneho cžłowjeka so wschelake male hrěchi druhdy abo hušto namafaja, kotrež tak pšchindu s njewědomnosczu abo bjes pšchemyšlenja.*

S. S.

S bliska a s daloka.

S Rožacziz. Pšches žyly wójnu hacž dotal bě našcha wožada hwojich we wulkej wójnje padnjemych rjekow pšches wěnzny a kelle cžecziwa. Zeje wotpohlad pak bě, jim jedyn mjenje hinity pomnik stajecz, jedyn, kotryž by narody pšchetrwal a pšchipowjedal jim mjena tutych njesapomnjemych. Zawdžena nje džela, 17 oktobra, pšchintjeke nam dopjeljenje tuteho pšchecza. Njech so tež žobotu kchětro deszczowasche — a deszczit bě nam tež sa pola a hmy witanu! — hu nam sa nježelu tola pšchijomne wjedro wobradžene. ½2 hodž. wopušecz, přeni džel hwojedskeho cžaha s hudžbu a s kchorhoju Schpitals a s jednoczi so w Krapowach s druhim dželom wožady a hosczi s Kettliczanski je wožady. Nahladny bě cžah, kotryž so ½3 hodž. k Božemu domej bližesche, witanu wot hwojedskeho stonjenja: hudžba, schula s kchorhoju, sawostajeni a cžestni hosczo, wojetške towarstwo s Kettlicz s kchorhoju, s jednoczeni wojowarjo našcheje wožady, wožadna mlodžina s tšjoni kchorhojemi a kšoncžnje tōn dalšchi džel

hosczi a wožady. Na pohrjebniščežu, kotrež so hižo do pšchikcha cžaha s ludžimi cžornješche, sapocza so na to hwojedske noscz se šhromadnym spěwom, wot hudžby pšchewodžnym. S křički, wot mlodžiny se selenym wubiteje, mējesche wožadny duchowny hwojedske rēc pšched pomnikom, kotryž bě hiščeže s kchorhojemi pšchitryty. Po hwojej rēczi da wožadny duchowny kchorhojam spadnyč a poštjeczi pomnik, mjes tym so wozaju a šhromadženi padnjemych rjekow wojetšku cžecz wopokasowachu, so kamjeń wopominanja Božeje huady, sa kamjeń dopominjenje na rjekow sławu, wěru, luboscz, hweru, sa kamjeń „Dopomni so!“ tym pohadžazym narodam, so bychu byle rjekowške. Po sawodneju hudžbe na pšcheczelach janjeby khor wožadneje mlodžiny pod wodženjom k. kantora Schlenkarja wopomnjeńški spěw. Jako bě tutōn wušlincžal, wopomni w kchěstich wustojnje pšchednjekemych rōncžkach knježna Marika Bartušcz s Krapow wōžnoscz hwojedske sa sawostajemych, sa naš wschěch. *N. wučer Strauch s Krapow* — nětk w Butežach — pšchiwola padnjemych to „Božemje“ hwojowarjow, a k. W. Schlenkar s Rožacziz pōcžecz, jich w mjenje wožady s cžestnym wěnzom. Na to wustupi k. Wiczas, pšchedhnda Kettliczanskeho wojetškeho towarstwa, a wěnowasche cžeczaze słowa a wěnz našim padnjemych, mjes tym so towarstwo wojetške cžeczaze wopokasowasche. Tutemu towarstwu kaž wožadze pšchewidchēm a jeje mlodžiny wěnowasche k. kantor Schlenkar džakne słowa w mjenje sawostajemych, a jemu pšchisamkny so wožadny duchowny — njech tež runje na někotre mjenješchiny so njebo faczmi a krupiczki padachu — so džakno wschēm tym, kotřiž bēchu pšches dny abo dželo pomhali twaricz pomnik a wuhotowacz hwojedske kaž tež wschitkim hoscžam. Šhromadny spěw šalincza a po tutym rōžny cžestny wušl. Hudžba pšchecze k wopominanju a, šctōž je sawostajemych mējesche wěnz sa tych hwojich padnjemych, položi jōn pšched pomnikom.

Pomnik je šatwarjenu do stolpa, kotryž je pšchi šatupje na pohrjebniščežu na rōžk žyrtwje štoženy. Ze je žornowza. Dwe wulkej tajli w bokach stolpa šewitej czi te 22 mjenow našchich padnjemych s Rožacziz, Truhcz, Janu, Krapow, Schpitalsow, mjes nimi juntrōcz tšjōch bratrow se Schpitalsow a dwōžny dweju bratrow s Rožacziz a s Krapow. Na přēdknym boku wustupi kchiz je žornowza a wscho je kšonowane sako je žornowzowym natwarom. Žyly pomnik posticza hromadže s Božim domom dobry, pšchihōdny napohlad. Ššchne žyhele, kotrež jōn pšchikrywaja, šmōžnja, so je pomnik čim bōle s žylym žyrtwiny mwarom, do kotrehož je šatwarjenu, pšches jene a tōn wuras čim rjeńšchi, šctož so wožebje wōczku wumēlza lubi. Sa poštjeczenje bě hēbi jōn mlodžina rjenje je selenymi pletwami a se selenymi rostlinami, kotrež bě k. hrabja s Brešler nad Rožaczizami, kiž je tež hewal twar wōschēnje špēchowal, pōškal, wupšchila. S tutym pomnikom je našcha wožada hwoj pucz schla a ani do rhuča tych žamostejazych pomnikow ani tych tafelow na šcženach šupila a duž hwojim padnjemych rjekow riane cžestne mēštno a jich sawostajemych dostojne mēštacžko nutreho wopominanje pšchihotowala, po mērje teho, šctož so sa mašu wožadu hodži. A tež jenož mōrtwy pomnik nochžysche stajecz, ale tōn tam s kšchizom kšonowany pomnik čže a dychi bycz žyly hwojedske, pominať a předar luboscz, wěry, hweru! A so by wōn to byl, to je nětk nad žylej wožadže.

Samolwity redaktor farar Wyracž w Rožaczizach.

Čžičcz Šmolerjez knichizschecznje a knihacznje, šap. družstwo s wobmj. rukowanjom w Budhšchinje.